

LEGE nr. 115 din 28 iunie 1999 (*republicată*)

privind responsabilitatea ministerială*)

(actualizată până la data de 4 februarie 2005*)

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 334 din 20 mai 2002

Data intrării în vigoare 20-05-2002

Formă consolidată valabilă la data 04-02-2005

Prezenta formă consolidată este valabilă începând cu data de 04-02-2005 până la data de 17-04-2005

Atenție, se afisează forma consolidată a LEGE nr. 115 din 28 iunie 1999(Republicata 1) din Monitorul Oficial nr.334 din 20-05-2002

Notă CTCE

*) Textul initial a fost publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 334 din 20 mai 2002. Aceasta este forma actualizată de S. C. "Centrul Teritorial de Calcul Electronic" S.A. Piatra Neamt până la data de 4 februarie 2005, cu modificările și completările aduse de: [LEGEA nr. 161 din 19 aprilie 2003](#); [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 24 din 21 aprilie 2004](#); [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 3 din 27 ianuarie 2005](#).

*) Republicată în temeiul [art. II din Legea nr. 253/2002](#) pentru modificarea și completarea unor dispoziții ale [Legii nr. 115/1999](#) privind responsabilitatea ministerială, reprodusă la pag. 1-2 dându-se textelor o nouă numerotare.

[Legea nr. 115/1999](#) privind responsabilitatea ministerială a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 300 din 28 iunie 1999 și a mai fost modificată prin:

- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/1999](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 20 septembrie 1999 (aprobata cu modificări prin [Legea nr. 468/2001](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 413 din 25 iulie 2001);

- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 289/2000](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 706 din 29 decembrie 2000 (aprobata prin [Legea nr. 31/2001](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 7 martie 2001).

Capitolul 1 Dispoziții generale

Dispoziții generale

Articolul 1

Guvernul, în întregul sau, și fiecare dintre membrii acestuia sunt obligați să își îndeplinească mandatul cu respectarea Constituției și a legilor țării, precum și a programului de guvernare acceptat de Parlament.

Articolul 2

(1) Guvernul răspunde politic numai în fața Parlamentului, ca urmare a votului de încredere acordat de către acesta cu prilejul investiturii.

(2) Fiecare membru al Guvernului răspunde politic în mod solidar cu ceilalți membri pentru activitatea Guvernului și pentru actele acestuia.

Articolul 3

(1) Răspunderea politică a Guvernului constă în demiterea sa, ca urmare a retragerii încrederii acordate de către Parlament, prin adoptarea unei motiuni de cenzură, în condițiile prevederilor art. 113 și 114 din Constituție, republicată.

(2) Guvernul și celelalte organe ale administrației publice sunt obligate să prezinte Camerei Deputaților și Senatului, precum și comisiilor parlamentare informațiile și documentele cerute în temeiul art. 111 alin. (1) din Constituție, republicată, în termen de maximum 20 de zile de la primirea solicitării.

(3) Guvernul și fiecare dintre membrii săi au obligația să răspundă la întrebările sau la interpellările formulate de deputați ori de senatori, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituție, republicată, în condițiile prevăzute de regulamentele celor două Camere ale Parlamentului.

Art. 3 a fost modificat de pct. 1 al [art. VII al Titlului III din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 24 din 21 aprilie 2004](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 365 din 27 aprilie 2004.

Articolul 4

(1) În termen de 15 zile de la data încetării mandatului Guvernului sau al unuia dintre membri, potrivit art. 106 și 110 din Constituția României, republicată, aceștia vor prezenta situația privind gestionarea activității ministeriale de care au răspuns, precum și a problemelor aflate în curs de derulare, pe baza unui protocol de predare-primire.

(2) Structura și conținutul protocolului se stabilesc prin hotărâre a Guvernului*).

(3) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică și conducătorilor celorlalte autorități ale administrației publice centrale și locale de la data eliberării lor din funcție.

*) A se vedea [Hotărârea Guvernului nr. 2/2001](#) pentru aprobarea structurii și conținutului protocolului de predare-primire întocmit de membrii Guvernului și de conducătorii celorlalte organe de specialitate ale administrației publice la expirarea mandatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 3 din 5 ianuarie 2001.

Alin. (1) al art. 4 a fost modificat de pct. 1 al [art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 3 din 27 ianuarie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 116 din 4 februarie 2005.

Articolul 5

Pe lângă răspunderea politica, membrii Guvernului pot răspunde și civil, contravențional, disciplinar sau penal, după caz, potrivit dreptului comun din aceste materii, în măsura în care prezenta lege nu cuprinde dispoziții derogatorii.

Articolul 6

În înțelesul prezentei legi, sunt membri ai Guvernului primul-ministru, ministrii și alți membri stabiliți prin lege organica, numiți de Președintele României pe baza votului de încredere acordat de Parlament.

Capitolul 2

Răspunderea penală

Răspunderea penală

Articolul 7

(1) Intra sub incidența prezentei legi faptele savarsite de membrii Guvernului în exercitiul funcției lor și care, potrivit legii penale, constituie infracțiuni.

(2) Pentru savarsirea altor infracțiuni, în afara exercitiului funcției lor, membrii Guvernului răspund potrivit dreptului comun.

(3) Persoanele prevăzute la art. 6 răspund penal pentru faptele savarsite în exercitiul funcției lor, potrivit normelor de procedura stabilite prin prezenta lege.

Articolul 8

(1) Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 12 ani următoarele fapte savarsite de membrii Guvernului în exercitiul funcției lor:

a) împiedicarea, prin amenințare, violență ori prin folosirea de mijloace frauduloase, a exercitării cu bună-credință a drepturilor și libertăților vreunui cetățean;

b) prezentarea, cu rea-credință, de date inexacte Parlamentului sau Președintelui României cu privire la activitatea Guvernului sau a unui ministru, pentru a ascunde savarsirea unor fapte de natură să aducă atingere intereselor statului.

(2) Constituie, de asemenea, infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 3 ani următoarele fapte savarsite de către un membru al Guvernului:

a) refuzul nejustificat de a prezenta Camerei Deputaților, Senatului sau comisiilor permanente ale acestora, în termenul prevăzut la art. 3 alin. (2), informațiile și documentele cerute de acestea în cadrul activității de informare a Parlamentului de către membrii Guvernului, potrivit art. 111 alin. (1) din Constituție, republicată;

b) emiterea de ordine normative sau instrucțiuni cu caracter discriminatoriu pe temei de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, vârstă, sex sau orientare sexuală, apartenență politică, avere sau origine socială, de natură să aducă atingere drepturilor omului.

(3) Tentativa faptelor prevăzute la alin. (1) se pedepsește.

Litera a) a alin. (2) al art. 8 a fost modificat de pct. 2 al [art. VII al Titlului III din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 24 din 21 aprilie 2004](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 365 din 27 aprilie 2004.

Articolul 9

(1) În cazul savarsirii de către membrii Guvernului a unor infracțiuni în exercitiul funcției lor, altele decât cele prevăzute la art. 8, se aplică pedeapsa prevăzută de legea penală pentru acele infracțiuni.

(2) În cazurile prevăzute la art. 7 alin. (1) și la art. 8, pe lângă pedeapsa principală se va aplica și pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a mai ocupa o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de conducere pe o perioadă de la 3 la 10 ani.

Articolul 10

Răspunderea penală este personală și ea privește pe fiecare membru al Guvernului în parte, pentru faptele comise în exercitarea funcției sale.

Articolul 11

Membrii Guvernului răspund penal pentru faptele săvârșite în exercitiul funcției lor, de la data depunerii jurământului și până la încetarea funcției, în condițiile prevăzute de Constituție.

Capitolul 3

Procedura de urmărire penală și de judecare

Procedura de urmărire penală și de judecare

Articolul 12

Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercitiul funcției lor.

Articolul 13

(1) Dezbaterea propunerii de începere a urmăririi penale în Camera Deputaților sau în Senat se face pe baza raportului întocmit de o comisie permanentă care, în cadrul competenței sale, a efectuat o anchetă privitoare la activitatea desfășurată de Guvern sau de un minister ori de o comisie specială de anchetă constituită în acest scop.

(2) Raportul prevăzut la alin. (1) se înscrie cu prioritate pe ordinea de zi a Camerei Deputaților sau a Senatului, după caz.

(3) După începerea urmăririi penale membrul Guvernului care este și deputat sau senator poate fi percheziționat, reținut ori arestat numai cu încuviințarea Camerei din care face parte, după ascultarea sa, cu respectarea prevederilor art. 72 alin. (2) din Constituție, republicată, și a regulilor de procedură cuprinse în regulamentul Camerei din care face parte.

Alin. (3) al art. 13 a fost modificat de pct. 3 al [art. VII al Titlului III din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 24 din 21 aprilie 2004](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 365 din 27 aprilie 2004.

Articolul 14

(1) La dezbaterile din cele două Camere ale Parlamentului prezenta celui în cauză este obligatorie. Lipsa nejustificată a membrului Guvernului nu împiedică desfășurarea lucrărilor.

(2) În situația în care cel în cauză se afla în imposibilitate obiectivă de a se prezenta, Camera Deputaților sau Senatul, cu prilejul dezbaterilor, va fixa un nou termen.

(3) Cel în cauză are dreptul să își expună punctul de vedere cu privire la fapta ce constituie obiectul cererii de a fi urmărit penal, precum și asupra cererii de ridicare a imunității parlamentare, atunci când este cazul.

Articolul 15

Cererea de urmărire penală a membrilor Guvernului și, după caz, de ridicare a imunității parlamentare se adoptă cu respectarea prevederilor art. 67 și ale art. 76 alin. (2) din Constituție, republicată. Votul este secret și se exprimă prin bile.

Art. 15 a fost modificat de pct. 4 al [art. VII al Titlului III din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 24 din 21 aprilie 2004](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 365 din 27 aprilie 2004.

Articolul 16

(1) În exercitarea dreptului de a cere urmărirea penală a unui membru al Guvernului, Președintele României, la propunerea comisiei speciale instituite pentru analiza sesizărilor cu privire la săvârșirea unei infracțiuni în exercitiul funcției de către membrii Guvernului, adresează ministrului Justiției o cerere în acest scop, pentru a proceda potrivit legii.

(1[^]1) Președintele României este sesizat pentru a cere urmărirea penală a unui membru al Guvernului de către primul-ministru, procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție sau de procurorul general al Parchetului Național Anticorupție.

(1[^]2) Orice cetățean care are cunoștința despre săvârșirea unei fapte penale de către membrii Guvernului în exercitiul funcției lor se poate adresa primului-ministru, procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție sau procurorului general al Parchetului Național Anticorupție, pentru a solicita sesizarea Președintelui României.

(2) Comisia speciala prevăzută la alin. (1) este formată din 5 membri numiți pentru un mandat de 3 ani, care nu poate fi reînnoit, iar componenta acesteia se aproba prin decret al Președintelui României, la propunerea ministrului justiției și a ministrului administrației și internelor.

(3) Pe baza analizei sesizării, a probelor depuse în susținerea acesteia, a declarațiilor și a probelor invocate de membrul Guvernului față de care se solicită urmărirea penală, comisia specială prevăzută la alin. (1) va prezenta Președintelui României un raport cu propuneri privind urmărirea penală sau clasarea sesizării. Ședințele comisiei nu sunt publice. Membrul Guvernului pentru care s-a făcut sesizarea are dreptul de a fi audiat de comisie înaintea întocmirii raportului acesteia.

(3¹) Președintele României hotărăște asupra raportului prezentat de comisia specială prevăzută la alin. (3) și dispune comunicarea soluției mijloacelor de informare în masă.

(4) Dacă membrul Guvernului pentru care Președintele României a cerut urmărirea penală este și deputat sau senator, ministrul justiției sau, după caz, primul-ministru va solicita Camerei competente să declanșeze procedura de adoptare a cererii de începere a urmăririi penale. Dispozițiile art. 13-15 se aplică în mod corespunzător.

(5) În situația în care cel în cauză este ministrul justiției, cererea se adresează primului-ministru.

Alin. (1¹) și (1²) ale art. 16 au fost introduse de pct. 1 al [art. IV din Titlul I, Cartea a II-a din LEGEA nr. 161 din 19 aprilie 2003](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 279 din 21 aprilie 2003.

Alin. (3) al art. 16 a fost completat de pct. 2 al [art. IV din Titlul I, Cartea a II-a din LEGEA nr. 161 din 19 aprilie 2003](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 279 din 21 aprilie 2003.

Alin. (3¹) al art. 16 a fost introdus de pct. 3 al [art. IV din Titlul I, Cartea a II-a din LEGEA nr. 161 din 19 aprilie 2003](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 279 din 21 aprilie 2003.

Alin. (2) al art. 16 a fost modificat de pct. 2 al [art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 3 din 27 ianuarie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 116 din 4 februarie 2005.

Articolul 17

Președintele României va fi înștiințat despre înscrierea pe ordinea de zi a ședinței Camerei Deputaților sau a Senatului a raportului prevăzut la art. 13 alin. (1).

Articolul 18

Dacă una dintre cele două Camere ale Parlamentului sau Președintele României a cerut urmărirea penală, dosarul cauzei se trimite, de îndată, ministrului justiției sau, după caz, primului-ministru, pentru a proceda potrivit legii.

Articolul 19

Abrogat.

Art. 19 a fost abrogat de pct. 3 al [art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 3 din 27 ianuarie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 116 din 4 februarie 2005.

Articolul 20

Urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele savarsite în exercitiul funcției lor se efectuează, după caz, de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau de către Parchetul Național Anticorupție, iar judecarea acestora, de către Înalta Curte de Casație și Justiție, potrivit legii.

Art. 20 a fost modificat de pct. 4 al [art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 3 din 27 ianuarie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 116 din 4 februarie 2005.

Articolul 21

În cazul în care s-a cerut urmărirea penală împotriva unui membru al Guvernului, Președintele României poate dispune suspendarea acestuia din funcție.

Articolul 22

În cazul în care s-a dispus trimiterea în judecată a unui membru al Guvernului, ministrul justiției sau, după caz, primul-ministru comunică Președintelui României data la care a fost sesizată Curtea Supremă de Justiție, în vederea suspendării din funcție a acestuia.

Articolul 23

(1) În caz de infracțiuni flagrante, persoanele prevăzute la art. 6 pot fi reținute și perchezitionate. Ministrul justiției îl va informa neîntârziat pe președintele Camerei din care face parte membrul Guvernului sau, după caz, pe Președintele României.

(2) În situația în care cel în cauză este ministrul justiției, sesizarea prevăzută la alin. (1) se face de către primul-ministru.

Capitolul 4

Dispozitii finale

Dispozitii finale

Articolul 24

(1) Regulile de procedura prevăzute în prezenta lege se completează cu cele cuprinse în regulamentele celor două Camere ale Parlamentului și în Codul de procedură penală, în măsura în care prezenta lege nu dispune altfel.

(2) Prevederile prezentei legi nu se aplică fostilor membri ai Guvernului, în nici o situație.

(3) Punerea sub urmărire penală a fostilor membri ai Guvernului pentru infracțiunile savarsite în exercitiul funcției lor se face potrivit normelor de procedura penală de drept comun.

Alin. (2) al art. 24 a fost modificat de pct. 5 al [art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 3 din 27 ianuarie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 116 din 4 februarie 2005.

Alin. (3) al art. 24 a fost introdus de pct. 6 al [art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 3 din 27 ianuarie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 116 din 4 februarie 2005.

Articolul 25

(1) Până la ramanerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoanele prevăzute la art. 6 sunt considerate nevinovate.

(2) Hotărârea definitivă de condamnare a unui membru al Guvernului se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Membrul Guvernului, condamnat printr-o hotărâre judecătorească definitivă, va fi demis din funcție de Președintele României, la propunerea primului-ministru.

Articolul 26

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I*).

(2) Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abroga orice dispoziții contrare.

*) A se vedea și datele de intrare în vigoare a actelor normative modificatoare.
